

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра філософії та суспільних наук (№ 701)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Андрій АРТЕМЕНКО

«26» серпня 2026 р.

ПРОГРАМА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Спеціальність	В10 «Філософія»
Освітня програма	«Філософія»
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)

Форма навчання: денна та заочна

Програму введено в дію з 01.09.2026 року

Харків – 2026 р.

Розробник:

Завідувач кафедри філософії та суспільних наук, доктор
філософських наук, професор Андрій АРТЕМЕНКО

(підпис)

Програму науково-педагогічної практики розглянуто на засіданні кафедри
філософії та суспільних наук:

Протокол № 1 від 26.08.2026 року

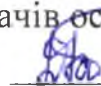
Завідувач кафедри філософії та
суспільних наук,

доктор філософських наук, професор

(підпис)

Андрій АРТЕМЕНКО

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Дмитро ГАПЛЕВСЬКИЙ

(підпис)

1. Загальна характеристика програми науково-педагогічної практики

Рівень вищої освіти: Третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: В Гуманітарні науки

Спеціальність: В10 Філософія

Освітньо-наукова програма: Філософія

Статус дисципліни: Обов'язкова

Загальний обсяг: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Термін проведення: 4 семестр

Форма підсумкового контролю: залік

2. Мета та завдання практики

Мета практики — формування у здобувачів третього рівня вищої освіти (аспірантів) професійної компетентності викладача закладу вищої освіти, засвоєння сучасних методик викладання філософських дисциплін, набуття практичних навичок організації навчально-виховного процесу, проведення різних видів навчальних занять та науково-методичної роботи у контексті специфіки Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут».

Основні завдання практики:

1. Ознайомлення з нормативно-правовою та навчально-методичною базою забезпечення освітнього процесу в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут». Опанування сучасною методологією, інноваційними та цифровими технологіями викладання гуманітарних дисциплін для здобувачів технічних/інженерних спеціальностей.
2. Розробка (або оновлення) навчально-методичних матеріалів для проведення практичних (семінарських) занять.
3. Самостійне проведення лекційних та практичних (семінарських) занять з філософських дисциплін ("Філософія", "Філософія науки та техніки", "Логіка" тощо).
4. Вивчення та аналіз досвіду викладання провідних науково-педагогічних працівників випускової кафедри (через відвідування занять).
5. Набуття навичок оцінювання результатів навчання здобувачів та надання їм зворотного зв'язку.

3. Компетентності та програмні результати навчання (ПРН)

Компетентності, які набуваються:

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК4. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

Спеціальні компетентності (СК)

Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

- СК2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною мовами, глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень.
СК3. Здатність застосовувати методи філософського і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.
СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.
СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері філософії, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку філософії.

Після закінчення цієї програми здобувачем будуть досягнуті наступні результати навчання:

- РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій.
РН3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії.
РН6. Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці.
РН7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
РН9. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері філософії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

4. Обсяг та розподіл часу практики (3 кредити ЄКТС / 90 годин)

№ з/п	Етап та види роботи аспіранта	Обсяг годин
1	Організаційно-підготовчий етап	15
1.1	Участь у установчій конференції з практики. Отримання індивідуального завдання та консультація з науковим керівником / керівником практики від кафедри.	3
1.2	Ознайомлення з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному аерокосмічному університет «Харківський авіаційний інститут», силабусами філософських дисциплін кафедри.	6
1.3	Складання та затвердження індивідуального плану проходження практики.	6
2	Навчально-методична робота	30
2.1	Відвідування та аналіз відкритих лекцій та семінарів провідних викладачів кафедри (відвідування занять)	8
2.2	Розробка конспектів лекцій, планів та методичних вказівок до проведення практичних/семінарських занять з обраної теми.	12
2.3	Підготовка мультимедійних презентацій, дидактичних матеріалів та тестових завдань (зокрема для платформи дистанційного навчання Mentor)	10
3	Педагогічна (викладацька) робота	30
3.1	Проведення лекційних занять за тематикою кафедри (під наглядом керівника практики)	8
3.2	Проведення практичних/семінарських занять (або інтерактивних семінарів)	16
3.3	Консультування здобувачів, перевірка та оцінювання їхніх письмових/самостійних робіт, тестів.	6
4	Аналітично-звітний етап	15
4.1	Систематизація матеріалів практики, оформлення щоденника практики та розробка методичного пакета (конспекти занять, розроблені тести тощо).	10
4.2	Підготовка та складання письмового звіту про проходження практики.	3
4.3	Захист звіту про практику перед комісією кафедри (підсумкова конференція/залік).	2
Всього		90

4. Зміст практики

Етап 1. Організаційно-підготовчий

Проведення інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Вивчення структури факультету та кафедри, системи дистанційного навчання в Національному аерокосмічному університет «Харківський авіаційний інститут»

Узгодження навчальної дисципліни, академічних груп здобувачів бакалаврату/магістратури та розкладу занять, на базі яких буде проводитися практика.

Етап 2. Науково-методична робота

Відвідування занять досвідчених викладачів з метою вивчення методики викладання складної філософської проблематики (технофілософія, біоетика, філософія науки).

Опрацювання сучасних методик активного навчання (Case-study, метод проєктів, філософські дебати, Socratic seminar).

Формування банку тестових питань або інтерактивних завдань в системі дистанційного навчання Mentor.

Етап 3. Педагогічна та викладацька діяльність

Самостійне проведення навчальних занять згідно з узгодженим графіком:

Лекційна робота: підготовка та виклад лекції з висвітленням ключових філософських концепцій та їх актуальності для сучасного науково-технічного прогресу.

Семінарська робота: організація обговорення, дискусії, аналіз філософських текстів та джерел.

Фіксація результатів навчання студентів у журналі обліку.

Етап 4. Підготовка звітності

Оформлення повного пакета документів за результатами практики.

Проведення самоаналізу викладацької діяльності (визначення сильних сторін та напрямів подальшого розвитку).

5. Форма контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі (захист звіту на засіданні кафедри) наприкінці 4-го семестру.

6. Критерії оцінювання результатів практики

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою (із подальшим переведенням у шкалу ЄКТС та національну шкалу):

Критерії оцінювання	Максимальний бал
Якість та своєчасність виконання індивідуального плану практики	20
Якість проведених навчальних занять (за відгуком керівника та результатом відвідувань)	35
Рівень підготовки навчально-методичних матеріалів (конспекти, презентації, тести)	25
Якість оформлення звітної документації (щоденник, звіт)	10
Захист звіту на засіданні комісії кафедри	10
Разом	100

Шкала оцінювання:

90–100 балів ("Відмінно") — індивідуальний план виконаний повністю; здобувач виявив високий рівень педагогічної майстерності, методичної грамотності та володіння матеріалом; звітна документація оформлена бездоганно.

74–89 балів ("Добре") — план виконаний; заняття проведені на належному методичному рівні; документи оформлені з незначними недоліками.

60–73 балів ("Задовільно") — план виконаний не в повному обсязі або з порушенням термінів; викладацька діяльність виявила окремі методичні прогалини; документація містить зауваження.

0–59 балів ("Незадовільно") — індивідуальний план не виконаний; звітна документація не надана або не відповідає вимогам; оцінка за захист є незадовільною.

6. Політика навчального курсу

Дотримання вимог академічної доброчесності. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Кодексом академічної доброчесності та забезпечення її дотримання Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/kodeks-akademicnoi-dobrocesnosti>). Очікується, що роботи

здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Під час виконання індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етики в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/kodeks-etiki>).

7. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення занять тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням: <http://library.khai.edu/>

8. Звітна документація.

За підсумками проходження науково-педагогічної практики здобувачі вищої освіти доктора філософії подають до відділу аспірантури і докторантури індивідуальний план (Додаток 1) і звіт (Додаток 2) підписані завідувачем кафедри, науковим керівником.

Додаток 1.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри філософії та суспільних наук
_____ (ПІБ)

ПОГОДЖЕНО
Науковий керівник (куратор практики)
_____ (ПІБ)

Індивідуальний план
проходження науково-педагогічної практики аспіранта кафедри 701
денної (заочної) форми навчання

_____ (ПІБ)
Період проходження : з « _____ » _____ 202__ р. по « _____ » _____ 202__ р.

Загальний обсяг: 90 годин (3 кредити ЄКТС)

№	Зміст роботи	Строк виконання
1	Складання індивідуального плану практики	
2	Знайомство з організацією навчально-виховного процесу	
3	Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри	
4	Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка	
5	Самостійне проведення навчальних занять	
6	Індивідуальна робота зі здобувачами вищої освіти	
7	Участь у оцінюванні якості різних видів робіт здобувачів вищої освіти	
8	Підготовка звіту про науково-педагогічну практику	

Додаток 2.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри філософії та суспільних наук
_____ (ПІБ)

ПОГОДЖЕНО

Науковий керівник (куратор практики)
_____ (ПІБ)

ЗВІТ

про проходження науково-педагогічної практики (навчальна робота)
20 ____/20 ____ навчальний рік

Аспірант _____

Науковий керівник _____

Спеціальність В10 Філософія

Факультет гуманітарно-правовий

Кафедра філософії та суспільних наук

Стислий опис змісту науково-педагогічної практики

1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі
2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів Університету під час занять аудиторних занять з навчальних дисциплін (за попередньою згодою)
3. Розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.
4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (семінари, практичні заняття)
5. Графік відвідування та проведення занять

№ з/п	Дата проведення	Час проведення	Кількість годин	Вид роботи	Група	Кількість здобувачів освіти
	Загальна кількість годин					

Загальний обсяг: 90 годин

6. Основні підсумки практики (форма контролю, оцінка заліку за шкалою ЗВО)

Висновок:

Зав. кафедри	(підпис)	(ПІБ)
Науковий керівник	(підпис)	(ПІБ)
Аспірант	(підпис)	(ПІБ)